

Sygn. akt II Cz 303/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Maria Leszczyńska

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2015 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. P.

przeciwko M. D. o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Rejonowego w Inowrocławiu
z dnia 22 grudnia 2014 r. sygn. akt. I nc 3258/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

II Cz 303/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu postanowieniem z dnia 22 grudnia 2014r. w sprawie z powództwa P. P. przeciwko M. D. oddalił wniosek powoda o zwolnienie go od ponoszenia kosztów sądowych. Wskazał Sąd, iż pismem procesowym, które wpłynęło do tut. Sądu w dniu 14 sierpnia 2014 r. powód (reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika) złożył wniosek o zwolnienie go od kosztów sądowych w całości. Z oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, wynika, iż powód pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym wraz z żoną -A. P. (zarabia 1600 zł brutto miesięcznie). Powód P. P. wskazał również, że pracuje i z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 1600 zł brutto miesięcznie. Powód wskazał także, iż wydatki związane z utrzymaniem rodziny i mieszkania zamykają się kwotą około 1300 zł.

Zdaniem Sądu Rejonowego wniosek powoda jest bezzasadny i jako taki nie zasługuje na uwzględnienie. Przepis art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych przewiduje możliwość ubiegania się o zwolnienie od kosztów sądowych przez osobę fizyczną, uzależniając rozstrzygnięcie w powyższym zakresie od złożenia oświadczenia, z którego winno wynikać, iż nie jest w stanie ona ich ponieść bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny. Sąd następnie bada czy okoliczności podane w oświadczeniu stanowią wystarczającą podstawę dla zwolnienia, czy też skutkują odmową skorzystania z omawianego dobrodziejstwa.

O tym czy uiszczenie kosztów sądowych odbędzie się z uszczerbkiem dla koniecznego utrzymania decyduje przede wszystkim stan rodzinny, majątek oraz dochody strony żądającej zwolnienia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się również, iż instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na ich trudną sytuację materialną

nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny, a w konsekwencji ubiegający się o zwolnienie od kosztów sądowych winien w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny; dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające - może zwrócić się o pomoc państwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984r., IICZ 104/84, Lex nr 8623 i z dnia 24 lipca 1980r., I CZ 99/80, Lex nr 8257).

Rozpoznając wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych Sąd bierze pod uwagę przede wszystkim dochody i majątek strony ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych, przy czym złożone przez taką osobę oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym podlega ocenie co do wiarygodności podanych w nim okoliczności.

W tym kontekście, odnosząc się do sytuacji majątkowej powoda

zauważono, że ma on stałe źródło dochodu, które wynosi 1.600 zł miesięcznie, co pozwala na racjonalne dysponowanie wydatkami i czynienie chociażby niewielkich oszczędności. W chwili obecnej jedyną opłatą sądową, którą ma ona obowiązek uiścić, jest opłata od pozwu. Podkreślił Sąd, że z jednej strony powód przedstawia siebie jako ubogą osobę, ale z drugiej strony znalazł środki pieniężne na skorzystanie z usług profesjonalnego pełnomocnika do prowadzenia niniejszej sprawy. P. P. jest powodem w przedmiotowej sprawie i jako inicjujący postępowanie winien był liczyć się z obowiązkiem poniesienia kosztów sądowych i w tym celu gromadzić stosowne oszczędności.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł powód. Twierdził, że Sąd I instancji nie wziął pod uwagę rzeczywistej sytuacji majątkowej powoda i w konsekwencji bezzasadnie oddalił jego wniosek o zwolnienie od ponoszenia kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej oceny sytuacji majątkowej powoda w kontekście art 102 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (DZ.U. Nr 167, poz. 1398). Zgodnie z powyższym przepisem, zwolnienia od kosztów sądowych może domagać się osoba, którałoży oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Należy zauważyć, że instytucja zwolnienia od kosztów sądowych ma w prawie polskim charakter wyjątkowy. Intencją ustawodawcy było, aby traktowano ją jako wyjątek od zasady samofinansowania przez strony procesu lub postępowania nieprocesowego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 1984r., II Cz 104/84, nie publikowane).

Instytucja ta stanowi w istocie pomoc Państwa dla osób, które z uwagi na ich sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów sądowych bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się

o taką pomoc powinien poczynić oszczędności we własnych wydatkach do granic utrzymania koniecznego siebie i rodziny. Dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające - może zwrócić się o pomoc Państwa. Oceniając czy w danej sprawie spełniona została przesłanka określona w art. 102 ust.1 ustawy, należy mieć przy tym na uwadze nie tyle zdolność strony do pokrycia kosztów sądowych z bieżących dochodów, lecz możliwość ich zgromadzenia w dłuższym okresie czasu.

W ocenie Sądu Okręgowego, słusznie Sąd Rejonowy uznał, że sytuacja majątkowa powoda pozwala mu na pokrycie kosztów sądowych w niniejszej sprawie, która obecnie obejmuje opłatę od pozwu.

Jak wynika z oświadczenia złożonego przez powoda pozostaje on we wspólnym gospodarstwie domowym wraz z żoną, z którą uzyskuje wspólny

dochód w kwocie 3200 zł miesięcznie. Na wydatki związane z utrzymaniem rodziny i mieszkania przeznaczona jest kwota 1300 zł miesięcznie. Podkreślić należy, odnosząc się do treści uzasadnienia przedmiotowego zażalenia, że z powyższych ustaleń Sąd I instancji dokonał w oparciu o dane zawarte w oświadczeniu majątkowym powoda oraz wywiódł z pisma jego pełnomocnika z dnia 6 listopada 2014r (k.83 akt). Natomiast liczne zobowiązania finansowe powoda wobec innych wierzycieli nie stanowią wystarczającej podstawy, do uznania, że powód nie powinien uiszczać kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa, a w konsekwencji, że kosztami tymi należy obciążyć innych podatników.

Twierdzenia powoda dotyczące ego sytuacji zdrowotnej, potrzeby ponoszenia w związku z tym kosztów w kwocie 500 zł, jak również braku możliwości przeznaczenia części dochodów dla potrzeb niniejszego procesu, w sytuacji w której powód prowadzi działalność gospodarczą przynoszącą znaczny przychód (w 2013r. wynosił on 522 821 zł) były całkowicie gołosłowne. Jako takie natomiast nie mogły stanowić dostatecznej podstawy do zwolnienia powoda od ponoszenia kosztów sądowych w przedmiotowej sprawie.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy bezzasadne zażalenie oddalił na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397§2 k.p.c.